

viflora que adés he citat, ell me la mostrà, i aiximateix *Gagea arvensis*, *Ceratocephalus falcatus*, *Narcissus juncifolius*, etc., que jo he vist també ara totes florides; noti's que la *Gagea* aquí a Catalunya, no ha estat citada més que de Calaf, Prats de Rei i Santa Coloma de Queralt. El P. VILA tenia també un exemplar de *Paeonia peregrina* que un pagès portà de La Mora, vora Granyenella; fins allí deu arribar, doncs, a ponent, aquesta *Paeonia* dels Ports de Beceit i Montsant.

No vull terminar aquestes lleugeres impresions sense repetir ço que hom ha dit altres vegades: que l'occident de Catalunya ens reserva moltes novetats. A Almacelles hi he descobert una planta ben interessant, nova del tot a Catalunya, el *Colchicum triphyllum*, que fins ara sols coneixiem del centre i sud d'Espanya.

Alguns moluscos de la Comarca de Capellades

per

AMADOR ROMANÍ GUERRA

La xamosa regió del Penadès, compresa dins l'angle format pels corrents fluvials del riu Anoia i son afluent la riera del Carme, on radica la vila de Capellades, és un dels paratges més atractius de Catalunya, i tant per la natura del terreny com per la esplèndida vegetació, mantinguda sempre ufanosa per les abundoses deus que han fet rica la comarca, és una localitat immillorable pel desenrotll de la fauna malacològica en totes ses manifestacions, i a bon segur que, el cercador de moluscos hi faria abundant recol·lecció si dedicés a aquells indrets alguna de les seves excursions. Ens inclina a recomenar-ho, el nombre d'especies recollides per nosaltres, sense haver-nos entretingut en llur recerca, per no constituir aquesta especialitat el motiu de nostres exploracions.

Fan molt més atractiva aquesta fauna, les tres manifestacions en que apareix representada, puix a més de les actualment vivents, la terrestre i la aquàtica, es conserven els restes d'especies desaparegudes en els dipòsits calissos travertínics del quaternari d'aquella encontrada.

Com hom podrà apreciar, en la secció (B), algunes de les especies

que conté no figuren en la secció actual (A), havent desaparegut de la comarca certs tipus de moluscos; un d'ells, *Helix nemoralis*, Linné, ha emigrat envers regions més altes, vivint actualment arreconada, l'especie, en la banda més ombrívola i elevada del macís muntanyós de Llubreia, en la vessant esquerra de l'Anoia i també, segons informes, en els voltants del poble de Carme. En compensació, la natura ha suplert tal manca amb una diminuta i molt interesant varietat de *Helix vermiculata*, Müll, abundantíssima en el terme de Capellades.

Pel que's refereix a la fauna aquàtica, també hem comprovat asseynalades modificacions, com la desaparició de la *Limnæa palustris*, Müll, i alguns *Planorbis*, les closques dels quals s'han conservat empastades en els jaciments calissos sabulosos depositats per les aigües dels primitius manantials més caudalosos i segurament més termals, que desembocaven en la part més elevada de la comarca (uns 400 m.)

També hem cregut oportú incloure en aquest treball nostres troballes malacològiques en els llits arqueològics de les estacions prehistòriques del terme de Capellades, encara que, en general, siguin especíes marines importades i amb tot i haver estat, en sa major part, ja citades i detingudament estudiades algunes d'elles per l'eminent malacòlec, nostre estimat amic Sr. Bofill i Poch, les esmentem en la secció (C) com a complement d'aquestes notes.

Totes les especíes que componen les següents llistes i que figuren en nostra col·lecció, han estat determinades pel susdit Sr. Bofill, complaent-nos molt endressar-li des d'aquestes ratlles nostres més corals mercès per sa inagotable amabilitat envers nosaltres.

(A)—FAUNA ACTUAL

- 1.—*Hyalinia farinesiana*, Bgt.
- 2.—*Leucochroa candidissima*, Drap. N. v. Caragol pudent.
- 3.—*Helix rupestris*, Stud.
- 4.—*H. variabilis*, Drap.
- 5.—*H. palavasensis*, Germ.
- 6.—*H. xalonica*, Serv.
- 7.—*H. Arigoi*, Rossm.
- 8.—*H. conspurcata*, Drap.
- 9.—*H. ruscínica*, Bgt.
- 10.—*H. carthusiana*, Müll.
- 11.—*H. obvoluta*, Müll.
- 12.—*H. andorríca*, Bgt.
- 13.—*H. splendida*, Drap. N. v. Caragolí.
- 14.—*H. splendida*, Drap. var. *rosea*.
- 15.—*H. splendida*, Drap. var. *Cossoni*, Bgt.

- 16.—*H. nemoralis*, Linné. N. v. Mongeta de Llubreia.
- 17.—*H. aspersa*, Müll. N. v. Caragol bover.
- 18.—*H. vermiculata*, Müll. N. v. Mongeta.
- 19.—*H. vermiculata*, Müll. var. *minor*. N. v. Mongeta.
- 20.—*H. apalolena*, Bgt. N. v. Vinyala.
- 21.—*H. pisana*, Müll.
- 22.—*Cochlicella acuta*, Müll.
- 23.—*C. barbara*, Linné.
- 24.—*Chondrus quadridens*, Müll.
- 25.—*Pupa polyodon*, Drap. var. *minor*.
- 26.—*P. avenacea*, Brug.
- 27.—*Rumina decollata*, Linné.
- 28.—*Zua subcylindrica*, Linné.
- 29.—*Ferussacia Vescoi*, Bgt.
- 30.—*Succinea Pfeifferi*, Rossm.
- 31.—*Limnæa limosa*, Linné.
- 32.—*L. truncatula*, Müll.
- 33.—*Planorbis spirorbis*, Linné.
- 34.—*Ancylus simplex*, Buc'hoz.
- 35.—*A. capuloides*, Jan.
- 36.—*Cyclostoma elegans*, Müll. N. v. Caragol de Serp.
- 37.—*Bythinia tentaculata*, Linné var. *producta* Mke.
- 38.—*Bythinella Reyniesi*, Dupuy.

(B)—FAUNA QUATERNARIA

- 1.—*Hyalinia nitida*, Müll.
- 2.—*Helix aqualatensis*, Salv.
- 3.—*H. barcinonensis*, Bgt.
- 4.—*H. Penchinati*, Bgt.
- 5.—*H. Arigoï*, Rossm.
- 6.—*H. sp.* (grupu *heripensis* Mab.)
- 7.—*H. carthusiana*, Müll.
- 8.—*H. sericea*, Drap. (?)
- 9.—*H. splendida*, Drap.
- 10.—*H. splendida*, Drap. var. *Cantæ*, Bgt.
- 11.—*H. nemoralis*, Linné.
- 12.—*Chondrus quadridens*, Müll.
- 13.—*Pupa montserratica*, Fag.
- 14.—*Ferussacia Vescoi*, Bgt.

- 15.—*Succinea Pfeifferi*, Rossm.
- 16.—*S. strepholena*, Serv.
- 17.—*Limnæa limosa*, Linné.
- 18.—*L. vulgaris*, C. Pfr.
- 19.—*L. vulgaris*, C. Pfr. var. *rosea*, Gall.
- 20.—*L. palustris*, Müll.
- 21.—*L. palustris*, Müll. var. *minor*.
- 22.—*Planorbis umbilicatus*, Müll.
- 23.—*P. rotundatus*, Poir.
- 24.—*P. complanatus*, Stud.
- 25.—*Ancylus lacustris*, Linné.
- 26.—*Cyclostoma elegans*, Müll.
- 27.—*Valvata piscinalis*, Müll.
- 28.—*Bythinia* (?)
- 29.—*Amnicola similis*, Drap.
- 30.—*Pisidium cazertanum*, Poli.

(C)—FAUNA ESPELEO-PALEONTOLÒGICA

- 1.—*Cypræa pyrum*, Gmel.—Molts exemplars perforats intencionadament.
- 2.—*Conus mediterraneus*, Brug.—Una sola closca amb un forat.
- 3.—*Pleurotoma undatiruga*, Bivona.—Un de perforat intencionadament.
- 4.—*Mitra striatula*, Broc.—Id. id.
- 5.—*Nassa reticulata*, Linné.—Varis exemplars id. id.
- 6.—*N. mutabilis*, Linné.—Id. id.
- 7.—*Neritula neritoides*, Linné.—Id. id.
- 8.—*Nucula nucleus*, Linné.—Una valva molt reduïda i esmolada.
- 9.—*Pectunculus violacescens*, Lk.—Id., id. perforada.
- 10.—*Pecten jacobæus*, Linné.—Un fragment de valva inferior.
- 11.—*Cardita antiquata*, Linné.—Una valva molt deteriorada.
- 12.—*Cardium edule*, Linné.—Id. id. perforada.
- 13.—*Rumina decollata*, Linné.—En extraordinària abundància sota un llit estalagmític.
- 14.—*Helix nemoralis*, Linné.—En diferents jaciments arqueològics.
- 15.—*Limnæa limosa*, Linné.—En diferents jaciments geològics de les coves.

Vilanova i Geltrú, gener de 1917.